

Sygn. akt VIII GC 17/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSR Marcin Królikowski

Protokolant st. sekr. sąd. Marzena Lewandowska

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa G. M. i Z. M.

przeciwko Z. S.

i z udziałem

Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 28 600,85 zł (dwadzieścia osiem tysięcy sześćset złotych osiemdziesiąt pięć groszy) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 16 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty,
2. w pozostałej części powództwo oddala,
3. zasądza od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 4.467,60 zł (cztery tysiące czterysta sześćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Królikowski

(...)

(...)

(...)

(...)

.

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

UZASADNIENIE

Powodowie G. M. i Z. M. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Publiczny (...) s.c. domagali się zasądzenia solidarnie od pozwanego Z. S. kwoty 28.998,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, iż są współwłaścicielami pojazdu ciężarowego marki M. (...) o nr rej. (...). W dniu 29 maja 2013 r. powodowie w ramach działalności gospodarczej powodowie wywozili gruz z budowy przy ul. (...) w B.. Gruz był ładowany na należący do powodów w/w samochód ciężarowy. Operatorem koparki był M. F., a kierowcą pojazdu A. M. (1). W trakcie prowadzenia prac rozbiórkowych i załadunku gruzu łyżka koparki na skutek nieuwagi operatora koparki uderzyła i uszkodziła przednią część pojazdu, w tym kabinę z wyposażeniem. Powodowie zgłosili szkodę do (...) S.A. w W. z którym pozwany zawarł umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla pojazdu sprawcy, tj. koparki. (...) S.A. odmówił wypłaty odszkodowania argumentując, iż polisa dotyczyła szkody wyrządzonej przez pojazd w ruchu, a koparka podczas wyrządzenia szkody się w ruchu nie znajdowała. Wobec powyższego powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 48.967,09 zł brutto załączając ekspertyzę (...) Związku (...) – 07 – 34. Pozwany odmówił zapłaty odszkodowania, wskazując, iż szkoda została zgłoszona do (...) S.A. z polisy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 5 września 2013 r. (...) S.A. przyznała powodom odszkodowanie w łącznej kwocie 10.812,44 zł. Powodowie argumentowali, iż w/w kwota nie pokryła powstałej szkody. Powodowie wskazali są płatnikami podatku VAT i w ich sytuacji wysokość szkody ogranicza się do kwoty 39.810,64 zł netto, tj. 48.967,09 zł brutto. Po uwzględnieniu odszkodowania przyznanego przez (...) S.A. do zapłaty pozostała kwota 28.998,20 zł netto. Powodowie wnosili o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc (...) Sąd Rejonowy w B. orzekł zgodnie z żądaniem powodów wyrażonym w pozwie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wnosił o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zarzucał, iż uszkodzony pojazd posiadał 15 letni okres eksploatacji, a jego wartość rynkowa wynosiła nie więcej niż 70.000,00 zł. Uszkodzenie dotyczyło jedynie kabiny kierowcy, więc ustalenie odszkodowania w wysokości przekraczającej 50% wartości tego pojazdu prowadziłoby do wzbogacenia po stronie powodów. Pozwany kwestionował także przedłożoną przez powodów prywatną ekspertyzę, wskazując, iż jest to wyłącznie dokument prywatny.

W piśmie procesowym z dnia 24 lutego 2015 r. powodowie wnosili jak dotychczas. Powodowie podnosili, iż koszty naprawy uszkodzonego pojazdu powinny być ustalone w oparciu o części nowe, gdyż nowe oryginalne części dają gwarancję należytej jakości i prawidłowego współdziałania z pozostałymi podzespołami pojazdu. Powodowie podali także, iż nie ulega wątpliwości, iż na skutek wypadku, cena danego pojazdu ulega obniżeniu i bez znaczenia jest, czy zamontowano w tym pojeździe nowe części zamienne. Dlatego też naprawa w oparciu o nowe oryginalne części zamienne nie prowadzi do powstania wzbogacenia po stronie powodów.

W piśmie procesowym z dnia 20 maja 2015 r. z interwencją uboczną po stronie pozwanego zgłosił się (...) S.A. w W., wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów interwencji ubocznej według norm przepisanych.

W uzasadnieniu interwenient uboczny podał, iż pozwany zawarł z (...) S.A. umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Interwenient zarzucał, iż szkoda nie powstała w związku z ruchem pojazdów, dlatego powództwo powinno zostać oddalone.

W piśmie procesowym z dnia 27 października 2015 r. powód nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń do opinii biegłego.

W piśmie procesowym z dnia 6 listopada 2015 r. pozwany kwestionował opinie biegłego w zakresie ustalenia kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu do kwoty 39.413,29 złotych. Pozwany zarzucał, iż biegły nie ustalił, czy uszkodzone części były oryginalne, czy miały ten sam okres eksploatacji co uszkodzony pojazd, na jakiej podstawie biegły przyjął wartość robocizny za prace lakierniczo – blacharskie w wysokości 90,00 zł, gdy z akt szkody (...) S.A. wynikało, iż stawka wynosiła 50,00 zł.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 29 maja 2013 r. A. M. (1) przyjechał rano na budowę przy ul. (...) w B. samochodem marki M. (...) o nr rej. (...) celu wywozu gruzu z budowy. A. M. (1) postawił samochód do załadunku, wyłączył silnik i udał się z dokumentami do kierownika budowy.

(dowód: zeznania świadka A. M. (1) – k. 101 akt)

W tym czasie do w/w samochodu podjechała koparka marki C. (...), którą kierował M. F.. Koparka ładowała gruz na należący do powodów samochód marki M. (...) o nr rej. (...). Koparka stała na gruzowisku, w miejscu wyburzonego domu. W pewnym momencie gaśienice koparki zapadły się pół metra, zarwaniu uległa piwnica po wyburzonym budynku. W tym czasie koparka wykonywała załadunek gruzu, a na skutek zapadnięcia się koparki w gruzowisku, łyżka koparki uderzyła w kabinę samochodu marki M. (...) o nr rej. (...).

(dowód: zeznania świadka A. M. (1) – k. 101 akt, zeznania świadka M. F. – k. 102 akt, oświadczenie M. F. – k. 16 akt)

W wyniku tego zdarzenia łyżka koparki przebiła kabinę pojazdu marki M. (...) i uszkodzeniu uległa obudowa kabiny, fotel pasażera, tapicerka, 3/4 ściany tylnej, szyba z tyłu, był przesunięty słupek od drzwi.

(dowód: zeznania powoda Z. M. – k. 123 – 124 akt, zeznania świadka A. M. (1) – k. 101 akt, zeznania świadka M. F. – k. 102 akt, zdjęcia k. 18 – 19 akt)

Po zdarzeniu na miejsce została wezwana Policja, a funkcjonariusze Policji sprawdzili trzeźwość A. M. (1) i M. F.. Policjanci mieli zastrzeżenia co stanu opon pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...). Pod koniec dnia ten samochód samodzielnie wyjechał z terenu budowy.

(dowód: zeznania świadka A. M. (1) – k. 101 akt, zeznania świadka M. F. – k. 102 akt)

Powodowie zlecieli ustalenie kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...) Związkowi (...). Działający w imieniu (...) rzeczoznawca M. B. w sporządzonej przez siebie ekspertyzie ustalił, iż koszty naprawy uszkodzonego pojazdu przy użyciu części oryginalnych wyniosły 48.967,09 zł brutto, tj. 39.810,64 zł netto.

(dowód: ocena techniczna nr 2013 – 07 – 34 – k. 48 – 55 akt)

Pozwany zawarł umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. oraz umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z prowadzeniem działalności gospodarczej z (...) S.A. w S..

(okoliczność bezsporna)

Powodowie zgłosili powstanie szkody (...) S.A. w W.. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel ustalił, iż koszty naprawy uszkodzonego pojazdu M. (...) o nr rej. (...) wyniosły 26.765,86 zł netto. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania powodom, argumentując, iż szkoda z dnia 29 maja 2013 r. nie powstała w zw. z ruchem pojazdów. Powodowie złożyli odwołanie od decyzji (...) S.A., ale ubezpieczyciel podtrzymał swoje stanowisko.

(dowód: pisma (...) S.A. – k. 21 – 22 akt, odwołanie – k. 23 – 26 akt, pismo (...) S.A. – k. 27 – 28 akt)

Wobec powyższego powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 48.967,09 zł brutto tytułem odszkodowania za uszkodzenie samochodu marki M. (...) o nr rej. (...). W odpowiedzi pozwany poinformował powodów, iż posiada także ubezpieczenie OC w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej i zgłosił powstanie szkody temu ubezpieczycielowi. Pozwany kwestionował wysokość szkody wskazywanej przez powodów.

(dowód: pismo pozwanego – k. 38 akt, wezwanie do zapłaty – k. 33 – 37 akt, pismo pozwanego – k. 43 akt)

(...) S.A. w S. przeprowadziło postępowanie likwidacyjne w wyniku którego uznało swoją odpowiedzialność co do zasady i wypłaciło powodom odszkodowanie w wysokości 10.812,44 zł netto.

(dowód: pism (...) S.A. – k. 44 – 47 akt)

Pismem z dnia 10 stycznia 2014 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 38.154,65 zł tytułem dopłaty reszty odszkodowania za uszkodzenie pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...). Pozwany nie spełnił żądania powodów.

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 29 – 30 akt)

Ostatecznie Sąd ustalił, że rzeczywisty, uzasadniony technicznie koszt naprawy samochodu marki M. (...) o nr rej. (...) przy zastosowaniu oryginalnych części zamiennych w maju 2013 r. wynosił 39.413,29 zł netto. Średnie stawki robocizny w za prace blacharskie i lakiernicze na lokalnym rynku wynosiły 90,00 zł netto za prace blacharskie oraz 100,00 zł netto za prace lakiernicze. Ubezpieczyciele pozwanego nie wykazali, aby uszkodzony samochód posiadał nieoryginalne części zamienne, lub był uszkodzony przed tym zdarzeniem. Ubezpieczyciele zastosowali także zastosowali nierynkowe stawki robocizny, bezzasadnie obniżyli wartość części zamiennych o 60%, nie zastosowali normalistów w wysokości 2%. Naprawa tego pojazdu przy zastosowaniu oryginalnych części zamiennych nie spowodowała wzrostu wartości tego pojazdu.

(dowód: opinia biegłego A. M. (2) – k. 136 – 139 akt, wyjaśnienia biegłego A. M. (2) – k. 167 - 168 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, dokumentów znajdujących się w aktach szkody nr (...), dokumentów znajdujących się w aktach szkody nr (...), które nie budziły wątpliwości, co do swej autentyczności i nie były kwestionowane przez strony, a także na podstawie zeznań świadków A. M. (1), M. F., zeznań powoda Z. M. oraz opinii biegłego A. M. (3).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz zeznaniom powoda Z. M., które w ocenie Sądu były szczerze, logiczne, korespondowały ze sobą wzajemnie oraz z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie.

Sąd zaaprobował opinię biegłego A. M. (3) jako pełną i logiczną w której biegły odpowiedział na wszystkie postawione przez Sąd pytania, a strony nie kwestionowały opinii biegłego. Biegły w sposób wszechstronny wyjaśnił zagadnienia dotyczące kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu w tym kosztów robocizny, które obowiązywały na lokalnym rynku. Biegły podtrzymał swoje konkluzje przedstawione w pisemnej opinii podczas składania wyjaśnień na rozprawie.

Na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. Sąd ograniczył przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron do przesłuchania powoda Z. M., albowiem powód G. M. i pozwany nie stawili się na rozprawie i nie usprawiedliwili swojej nieobecności.

Zaznaczyć tu należało również, iż przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

W kodeksie cywilnym przyjęto dwa reżimy odpowiedzialności za szkodę, deliktowy i kontraktowy oraz, że powstaje problem ich wzajemnego stosunku. W praktyce możemy mieć do czynienia z trzema sytuacjami: zaistnieniem (prymatem) odpowiedzialności deliktowej, przyjęciem odpowiedzialności kontraktowej oraz z konkurencją roszczeń opartych na każdej z tych podstaw. Przy czym tylko w trzeciej sytuacji mamy do czynienia ze zbiegiem roszczeń, w pozostałych zbieg nie następuje, dochodzi bowiem do prymatu jednej odpowiedzialności i wyłączenia drugiej (por. Z. Masłowski (w:) Kodeks..., s. 1092; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 411).

Prymat odpowiedzialności deliktowej został przyjęty w odniesieniu do odpowiedzialności unormowanej w art. 435 k.c. i art. 436 k.c., co wynika z brzmienia art. 437 k.c., gdzie wskazuje się, że nie można wyłączyć ani ograniczyć z góry odpowiedzialności określonej w tych przepisach. Dlatego wszelkie postanowienia umów pomiędzy stronami nie mogą wpływać na odpowiedzialność deliktową, wynikającą z art. 435 k.c. i art. 436 k.c., w szczególności tę odpowiedzialność wyłączyć lub w jakikolwiek sposób ograniczyć. Zwraca się nadto uwagę, że użycie w art. 435 k.c. zwrotu „wyrządzoną komukolwiek” oznacza, iż chodzi także o wyrządzenie szkody osobie, z którą łączył odpowiedzialnego istniejący już stosunek umowny (por. Z. Masłowski (w:) Kodeks..., s. 1092; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 411).

Zgodnie z art. 435 k.c. prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Przesłankami odpowiedzialności na podstawie art. 435 § 1 k.c. są: ruch przedsiębiorstwa, szkoda, adekwatny związek przyczynowy pomiędzy ruchem a szkodą (art. 361 k.c.). Podstawową przesłankę odpowiedzialności na podstawie art. 435 § 1 k.c. stanowi ryzyko wyrządzenia szkody związane z działalnością gospodarczą. Przesłaniem tego unormowania jest więc powinność naprawienia szkody przez tego, kto prowadzi przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Odpowiedzialność ta powstaje bez względu na winę prowadzącego przedsiębiorstwo, a także bez względu na to, czy szkoda nastąpiła w warunkach bezprawnego zachowania odpowiedzialnego. Nie wyklucza jej okoliczność, że działalność przedsiębiorstwa była w pełni zgodna z prawnie określonymi wymaganiami (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 15 kwietnia 2013 r. III APa 8/13 LEX nr 1313348).

Przez „ruch przedsiębiorstwa” rozumieć należy każdy przejaw działalności przedsiębiorstwa, wynikający z określonej jego struktury organizacyjnej i jego funkcji usługowo-produkcyjnej, a związane z ruchem przedsiębiorstwa są szkody powstałe z każdej jego działalności, a nie tylko takiej, która jest bezpośrednio związana z działaniem sił przyrody i stanowi następstwo ich działania (wyrok SN z dnia 5 stycznia 2001 r., V CKN 190/2000, niepubl.; wyrok SN z dnia 13 grudnia 2001 r., IV CKN 1563/00, LEX nr 52720; wyrok SA w Poznaniu z dnia 13 listopada 2008 r., I ACa 714/08, LEX nr 518083). Pojęcie „ruchu przedsiębiorstwa” ujmowane jest więc szeroko. Wyrządzenie szkody przez „ruch przedsiębiorstwa lub zakładu” ma miejsce zarówno wtedy, gdy szkoda jest bezpośrednim skutkiem użycia sił przyrody i pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z niebezpieczeństwem wynikającym z zastosowania tych sił, jak i wtedy, gdy pozostaje w związku z samym tylko ruchem przedsiębiorstwa lub zakładu jako całości (wyrok SN z dnia 5 stycznia 2001 r., V CKN 190/00, LEX nr 52421).

Orzecznictwo do zbioru przedsiębiorstw wprawianych w ruch za pomocą sił przyrody zaliczyło: przedsiębiorcę prowadzącego działalność w transporcie kolejowym (jako że prowadzi przedsiębiorstwo komunikacyjne i globalny cel jego pracy uzależniony jest od użycia sił przyrody, a cała jego struktura i organizacja pracy dostosowana jest do sił przyrody, jakimi się posługuje – wyrok SA w Lublinie z dnia 4 listopada 2010 r., I ACa 513/10, LEX nr 660598), przedsiębiorstwo transportowe posługujące się mechanicznymi środkami komunikacji (wyrok SN z dnia 27 listopada 1985 r., II CR 399/85, niepubl.), nowoczesne przedsiębiorstwo budowlane (wyrok SN z dnia 1 grudnia 1962 r., I CR 460/62, OSPiKA 1964, nr 4, poz. 88).\

Dla przypisania odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną ruchem przedsiębiorstwa lub zakładu ustawodawca nie wymaga ustalenia bezprawnego charakteru zachowania podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo ani jego winy. Działania lub zaniechania składające się na funkcjonowanie przedsiębiorstwa lub zakładu, a stanowiące przyczynę

szkody, nie muszą naruszać reguł porządku prawnego (por. uchwała SN z 7 kwietnia 1970 r., III CZP 17/70, OSP 1971, z. 9, poz. 169, z glosami: T. Dybowskiego i A. Agopszowicza tamże oraz wyrok SN z 24 lutego 1981 r., IV CR 17/81, OSNC 1981, nr 11, poz. 216, z glosą J. Skoczylasa, OSP 1982, z. 5-6, poz. 64). Dlatego nawet wówczas, gdy działanie przedsiębiorstwa było zgodne z wymogami określonymi przez prawo oraz z przyjętymi powszechnie nakazami ostrożności – będzie ono odpowiadało, jeśli zaistnieją i zostaną wykazane przesłanki odpowiedzialności (por. wyrok SN z dnia 9 maja 2008 r., III CSK 360/07, LEX nr 424387; W. Dubis (w:) Kodeks..., s. 768; M. Safjan (w:) Kodeks..., s. 1374).

Sąd zważył także, iż w myśl art. 436 k.c. odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny. W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych.

Szkoda wywołująca odpowiedzialność z tytułu ryzyka na podstawie art. 436 k.c. musi być wyrządzona przez ruch mechanicznego środka komunikacji. Jednakże pojęcie „ruchu” nie zostało przez ustawodawcę sprecyzowane. Wedle ujęcia węższego pojazd jest tylko wówczas w ruchu, gdy pracuje jego silnik lub mechaniczny środek komunikacji przemieszcza się w przestrzeni albo siłą bezwładności. W tym ujęciu pojazd będzie w ruchu również wtedy, gdy będzie poruszał się po drodze, choćby z wyłączonym silnikiem.

Szersze ujęcie pojęcia ruchu uznaje, że pojazd jest w ruchu od chwili uruchomienia silnika do momentu ukończenia jazdy w następstwie osiągnięcia miejsca przeznaczenia lub zaplanowanej przerwy w podróży. Dlatego zatrzymanie pojazdu, w tym jego krótkotrwały postój w toku podróży zalicza się do ruchu pojazdu. Dopiero postój mający pewne elementy trwałości (o czym mogą świadczyć fakty obiektywne i subiektywne, jak miejsce, w którym zatrzymał się pojazd czy zamiar zrealizowania planowej przerwy) wyłącza pojazd z ruchu. Unieruchomienie pojazdu na trasie, wskutek awarii, nie wyłącza pojazdu z ruchu. W szerszym ujęciu pojęcia ruchu przyjąć należy, że pojazd wtedy jest w ruchu, gdy uczestniczy w ruchu drogowym.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności z art. 436 k.c., gdyż szkoda nie powstała w związku z uczestnictwem koparki w ruchu drogowym, podczas przemieszczania się z przykładowo z jednej miejscowości do drugiej. Koparka znajdowała się na budowie, ładowała gruz do należącego do powodów samochodu ciężarowego marki M. (...) o nr rej. (...), który stał z wyłączonym silnikiem, a kierowca tego pojazdu A. M. (1) znajdował się poza pojazdem. Koparka nie przemieszczała się, stała na gruzowisku i ładowała gruz, więc wykonywała czynności związane z przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej przez pozwanego.

Zgodnie z art. 436 k.c. odpowiedzialność za szkodę „ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji”. Słowo „komunikacja” należy taktować właśnie jako przemieszczanie się z pkt. A do B. W przypadku typowych pojazdów mechanicznych ich konstrukcja i przeznaczenie są nierozdzielnie związane z taką komunikacją, ale istnieje też grupa maszyn, które w określonych warunkach mogą poruszać się także jako pojazdy wolnobieżne po drogach publicznych. Jednakże fakt dopuszczenia takiego pojazdu do ruchu po drodze publicznej nie pozbawia takiego pojazdu jego podstawowej funkcji, dla której został skonstruowany np. koparka, dźwig.

Stąd też z uwagi na fakt, iż koparka niewątpliwie wchodziła w skalę przedsiębiorstwa pozwanej, a szkoda powstała nie podczas przemieszczania się tej koparki z pkt. A do pkt. B, tylko przy wykonywaniu robót budowlanych, to odpowiedzialność pozwanego wynikała z art. 435 k.c.

Jednakże aby można było przypisać odpowiedzialność za spowodowanie szkody w związku z ruchem przedsiębiorstwa konieczne jest wystąpienie związku przyczynowego, który pomiędzy ruchem przedsiębiorstwa a szkodą występuje na gruncie art. 435 § 1 k.c. wtedy, gdy uszczerbek nastąpił w wyniku zdarzenia funkcjonalnie powiązanego z działalnością przedsiębiorstwa (por. wyrok SA z dnia 13 grudnia 2012 r. I ACa 400/12 w R. Lex nr 1246799). Prowadzący przedsiębiorstwo odpowiada zarówno za zawinione wyrządzenie szkody, jak również w sytuacji braku takiego zawinienia – dlatego przesłanką jego odpowiedzialności jest normalny (adekwatny) związek przyczynowy

pomiędzy ruchem przedsiębiorstwa a szkodą (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 13 listopada 2008 r., I ACa 714/08, LEX nr 518083). Ponieważ jednak tej zaostrzonej, bo opierającej się o zasadę ryzyka odpowiedzialności nie można domniemywać (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2009 r. sygn. akt V CSK 352/08 LEX nr 515424) ciężar dowodu tego faktu spoczywa zgodnie z ogólnymi zasadami (art. 6 k.c.) na poszkodowanych, którzy z faktu tego wywodzą skutki prawne.

Sąd zważył, iż w przedmiotowej sprawie powodowie wykazali, iż szkoda powstała w związku z ruchem przedsiębiorstwa pozwanego, podczas prowadzenia przez koparkę robót budowlanych, których wykonywaniem zajmuje się pozwany w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Przedsiębiorstwo pozwanego w świetle zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania jest to przedsiębiorstwo, które bez używania energii w różnych postaciach, a zatem wykorzystania sił przyrody nie może funkcjonować. Przedsiębiorstwo pozwanego korzysta z pojazdów mechanicznych i maszyn, których działanie wprawia przedsiębiorstwo w ruch. W konsekwencji bezzasadne były zarzuty pozwanego dotyczące braku podstaw do przypisania mu odpowiedzialności za powstałą po stronie powoda szkodę w oparciu o art. 435 k.c.

W ocenie Sądu efekt w postaci naprawienia szkody osiągnięty zostaje wtedy, gdy w wyniku prac naprawczych uszkodzony samochód doprowadzony zostaje do stanu technicznej używalności odpowiadającej stanowi przed uszkodzeniem. Za „niezbędne” kosztów naprawy należy uznać takie koszty, które obejmują przywrócenie uszkodzonego pojazdu do stanu jego technicznej używalności istniejącej przed wyrządzeniem szkody przy zastosowaniu technologicznej metody odpowiadającej rodzajowi uszkodzeń pojazdu mechanicznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/2003, Lex Polonica nr 361525, Biuletyn Sądu Najwyższego 2003/6 str. 4, Gazeta Prawna (...) str. 26, Jurysta 2003/9-10 str. 54, OSNC 2004/4 poz. 51).

W wypadku uszkodzenia rzeczy w stopniu umożliwiającym przywrócenie jej do stanu poprzedniego, osoba odpowiedzialna za szkodę obowiązana jest zwrócić poszkodowanemu "wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego, do których wydatków należy zaliczyć także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej rzeczy"(wyrok SN z dnia 20 listopada 1970 r., II CR 425/72 (OSNCP 1973. nr 6, poz. 111).

W ocenie Sądu obowiązek odszkodowawczy ubezpieczyciela aktualizują się z chwilą wyrządzenia poszkodowanemu szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy samochodu i czy w ogóle zamierza go naprawić (por. uchwałę SN z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74). W wypadku uszkodzenia rzeczy w stopniu umożliwiającym przywrócenie jej do stanu poprzedniego, osoba odpowiedzialna za szkodę obowiązana jest zwrócić poszkodowanemu "wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego, do których wydatków należy zaliczyć także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej rzeczy"(wyrok SN z dnia 20 listopada 1970 r., II CR 425/72 (OSNCP 1973. nr 6, poz. 111).

W ocenie Sądu, kryteria doboru części zamiennych powinny zagwarantować przywrócenie pojazdu do stanu przed powstaniem szkody z zachowaniem bezpieczeństwa trwałości, niezawodności i estetyki stanu z przed powstania szkody. Strony sporządzając kosztorysy naprawy uszkodzonego pojazdu uwzględniły ten sam zakres uszkodzeń, a różnica w ustalonych przez strony kosztach naprawy tego pojazdu wynikała z nieuzasadnionego potrącenia przez pozwanego wartości części zamiennych oraz zaniżenia aż o 50% stawek za robocizny w stosunku do średnich stawek robocizny obowiązujących na terenie B. i okolic.

W świetle ustaleń Sądu tak obliczone przez pozwanego odszkodowanie nie pozwoliłoby jednak na dokonanie napraw koniecznych dla przywrócenia rzeczy do stanu poprzedniego. Sąd zaakceptował pogląd biegłego, który przyjął niezbędność zastosowania oryginalnych części zamiennych (por. uchwałę SN z dnia 12 kwietnia 2012 r. III CZP 80/11, LEX nr 1129783, www.sn.pl, Biul. SN 2012/4/5).

Nadto, przywrócenie pojazdu do stanu poprzedniego oznacza, że pojazd ma być sprawny technicznie i zapewnić poszkodowanemu komfort jazdy w takim stopniu, jak przed zdarzeniem. Jeżeli w tym celu należy wymienić

uszkodzoną część, to jest to niewątpliwie normalne następstwo działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. Zastosowanie oryginalnych części zamiennych do naprawy tego pojazdu nie spowodowało wzrostu wartości tego pojazdu, a gdyż po dokonaniu naprawy w związku z wypadkiem komunikacyjnym wartość pojazdu ulega obniżeniu.

Wobec powyższego wydatek konieczny, obejmujący uzasadnione technicznie koszty naprawy pojazdu w maju 2013 r. wyniósł 39.413,29 zł, więc różnica pomiędzy wypłaconym odszkodowaniem przez (...) S.A. w S., a kosztem naprawy pojazdu wyniosła 28.600,85 zł netto.

Sąd zważył także, iż w myśl art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Pozwany popadł wobec powodów w zwłokę z wypłatą należnego powodom odszkodowania, więc powodowie mieli prawo domagać się zapłaty należności głównej wraz z odsetkami za zwłokę.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 435 k.c. zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 28.600,85 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. (pkt. 1 wyroku).

Na podstawie art. 435 k.c. a contrario w zw. z art. 361 k.c. Sąd oddalił roszczenie powodów ponad kwotę 28.600,85 zł, albowiem powodowie nie wykazali, iż uzasadnione technologicznie koszty naprawy uszkodzonego pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...) M przekroczyły kwotę 39.413,29 zł netto (pkt. 2 wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu poniesionych przez powódkę, uznając, iż powódka nieznacznie uległa pozwanemu.

W niniejszej sprawie koszty poniesione przez powódkę wyniosły łącznie 4.467,60 zł. W powyższej kwocie mieściła się kwota 17,00 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa, kwota 2.400,00 zł stanowiąca wynagrodzenia pełnomocnika ustalone na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państw kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, kwota 1.450,00 zł stanowiąca opłatę od pozwu oraz kwota 600,00 zł stanowiąca koszt opinii biegłego.

Sąd zważył także, iż zgodnie z art. 107 k.p.c. interwenient uboczny, do którego nie mają zastosowania przepisy o współuczestnictwie jednolitym, nie zwraca kosztów przeciwnikowi strony, do której przystąpił. Sąd może jednak przyznać od interwenienta na rzecz wygrywającego sprawę przeciwnika strony, do której interwenient przystąpił, zwrot kosztów wywołanych samoistnymi czynnościami procesowymi interwenienta. Sąd może także przyznać interwenientowi koszty interwencji od przeciwnika obowiązane do zwrotu kosztów. Treść tego przepisu wskazuje na to, że nie obciąża on do zasądzenia kosztów w każdym przypadku, w którym istnieją podstawy do obciążenia kosztami przeciwnika procesowego. W takiej sytuacji zasadne jest odwołanie się przez sąd do ogólniejszych kryteriów w postaci potrzeby rzeczywistej obrony interesów interwenienta ubocznego w określonych okolicznościach rozpoznawanej sprawy (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 13 maja 2015 r. I ACa 280/15).

W ocenie Sądu brak było podstaw do zasądzenia zwrotu kosztów interwencji od powoda na rzecz interwenienta, albowiem powód wygrał proces (pkt. 3 wyroku).

SSR Marcin Królikowski